

## Column Marja Moors

### Met minder meer

Eind 2011 verschijnt in mijn mailbox het verzoek om op een symposium voor huisartsen, psychologen, fysiotherapeuten en andere eerstelijns-werkers, te komen spreken over het nut van het werken met dromen. "Met minder meer" is het thema van de dag. Ik verheug me op het leveren van een eigen bijdrage in deze tijden van bezuinigingen en zorgen. Dromen kost niets. Kort na het ontvangen van de uitnodiging brengt een foto in het kader van het bevolkingsonderzoek een voorstadium van kanker in mijn linkerborst aan het licht. Er waren geen symptomen geweest noch een voelbare afwijking. Wat zou het mooi zijn als ik mijn verhaal over promodrale (ziekte voorspellende) dromen kan illustreren met eigen dromen die het ziekteproces lang voor de 'coming out' weergeven.

Ik duik in mijn droomagenda 2011 en verzamel kanshebbers: *voeten die afgezaagd worden* (februari), *een verminkte linkerhand op ooghoogte* (april), *organismen die moeten afsterven* (juni), *wit spul dat uit mijn linkerringvinger stroomt* (juli), *een verrotte linker boventand* (augustus) en *een wezentje dat platgetrapt wordt, dood lijkt maar zich weer opbouwt* (november). Nergens een aandachtvragende linkerborst te bekennen. Dan maar een aansprekend voorbeeld uit de literatuur. In 'De verborgen kracht van dromen' beschrijven Royston en Humphries een repeteer-droom waarin de dromer *door een tunnel wadende met zijn voet op een reusachtige spinachtige kreeft terecht komt*. De nachtmerrie kwam gedurende een half jaar eens in de 14 dagen terug. Na de diagnose darmkanker hielden de nachtmerries op. Kijk, daar kan ik bij de huisartsen mee aankomen.

Ik voel me door mijn droombewustzijn wederom wat in de steek gelaten. Begin 2011 was ik al onthutst geweest omdat mijn dromen mij niet voorbereid hadden op een naderende relatiebreuk. Wat heb je aan al dat getuur in de nacht als je er niet van op aan kunt dat er duidelijke signalen komen als het er echt om spant? Het onbewuste heeft echter zijn eigen logica, realiseer ik me. Het laat zich niet voor het karretje van het nut en de kleine wil spannen. Soms moet een mens hard vallen om zich te kunnen openen, daar werkt het onbewuste graag aan mee. Een

voorbereid mens is niet altijd het beste uitgangspunt. Maar toch, wat heb je dan aan je dromen?

Na de diagnose moet er een besluit worden genomen; wel of niet opereren. Ik heb groot vertrouwen in het zelfhelende vermogen van het lichaam maar ken ook teveel verhalen van mensen die een reguliere behandeling te lang uitstellen. Ik vraag het voor het slapen gaan aan mijn droom. 's Nachts zit ik op een bankje bij de dierenarts, naast me ligt een stervend hondje. We kijken elkaar recht in de ogen, het hondje blaast zijn laatste adem uit en sterft vredig. 'Wat een mooi moment' denk ik in de droom en 'wat jammer dat de jongen die er naast staat het door de stress die hij ervaart niet heeft kunnen meemaken'. Gecombineerd met andere signalen leidt deze droom me naar het besluit om de borst te laten verwijderen en me over te geven aan dit verlies. Het onbewuste blijft blijkaar op andere manieren gelukkig loyaal van de partij.

De operatie en het fysieke herstel verlopen goed. Afgelopen week lijkt er echter toch een ontsteking te zijn ontstaan van de huid rond de prothese. Opnieuw raadpleeg ik mijn droombewustzijn en vraag wat mijn systeem nodig heeft. In de nacht vind ik een wolf in mijn huis. In eerste instantie probeer ik wat angstig om het beest naar buiten te lokken maar als ik zie dat het bezig is om verpakt mensenvoedsel te eten pak ik het dier vast om het daarvan te weerhouden. Dat is niet gezond voor een wolf. In mijn handen voel ik de dikke zachte vacht. Er is geen angst.

Ted Andrews beschrijft in *Animal Speak* hoe wolven de belichaming zijn van de wilde ziel. Indianen vereerden de wolf om zijn vele positieve eigenschappen en beschermende kwaliteiten. 'Ik weet niet wat het is' peinst de chirurg tijdens het consult en oppert een antibioticakuur ter bestrijding van de onrust in mijn lijf. Ik besluit de wolf eerst nog een week de kans te geven om zijn werk te doen. Komt er misschien toch nog een mooi eigen verhaal voor de huisartsen op het volgende symposium.

*De verborgen kracht van dromen – Robin Royston & Annie Humphries – ISBN 90-245-5770-4*

*Animal Speak - Ted Andrews – ISBN 978-0-87542-028-8*